

رابطه‌ی ادراک تعارض بین والدین با صمیمیت در رابطه رومانیتیک و مقایسه آن در دانشجویان دختر و پسر دانشگاه

شهید چمران اهواز

سیروس عالی‌پور بیرگانی^۱

سحر سوادکوهی^۲

سیمین زغبی قناد^۳

الهام جولاییان^۴

چکیده

هدف: یکی از دغدغه‌های اساسی دوره جوانی ضرورت ایجاد و توسعه روابط صمیمانه به منظور تشکیل زندگی مشترک می‌باشد. هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه ادراک تعارض بین والدین با صمیمیت در رابطه رومانیتیک و مقایسه آن در دانشجویان دختر و پسر دانشگاه چمران اهواز می‌باشد.

روش: نمونه‌ای ۱۶۴ نفری به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شد. از مقیاس ادراک کودکان از تعارض بین والدین و ابزار خودسنجی صمیمیت برای گردآوری داده‌ها و از روش همبستگی پیرسون برای تجزیه و تحلیل آن‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که در دختران، بین احساس تقصیر در تعارض بین والدین با صمیمیت رومانیتیک در پسران، بین احساس تقصیر در تعارض بین والدین و خودکارآمدی مقابله با تعارض رابطه معنی داری وجود دارد.

نتیجه‌گیری: با توجه به این پژوهش دریافتیم که خانواده، نخستین و موثرترین محیط را برای ایجاد روابط صمیمانه ایجاد می‌کند. با توجه به نقش صمیمیت در سازگاری روانی-اجتماعی و سلامت ذهنی و عاطفی بشر نیاز است پژوهش‌های بعدی سهم عوامل زمینه‌ای اولیه در تبیین هر یک از این ابعاد جنسی و غیر جنسی صمیمیت را به صورت جداگانه مورد بررسی و مقایسه قرار دهند.

کلیدواژه‌ها: تعارض بین والدین؛ صمیمیت در رابطه رومانیتیک؛ دانشجویان پسر و دختر

^۱ استادیار گروه روانشناسی تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز، siminhannad1366@gmail.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی، دانشگاه شهید چمران اهواز

^۳ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز

^۴ کارشناسی ارشد تحقیقات آموزشی چمران.

مقدمه

مفهوم رایج صمیمیت شامل سطح نزدیکی به همسر، به اشتراک گذاری ارزش‌ها، فعالیت‌های مشترک، روابط جنسی، شناخت از یکدیگر و رفتارهای عاطفی است. فرد دارای صمیمیت بیش‌تر نیازهای خود را به روش موثرتری به شریک و همسر خود ابراز می‌کند (پاتریک، سلز، گیاردانو و تولرود، ۲۰۰۷). روابط صمیمانه از مهم‌ترین منابع شادی و احساس معنی‌داری در زندگی محسوب می‌شود. در مقابل، کمبود صمیمیت با افسردگی، عزت نفس پایین، اضطراب و خشونتی کمتر از رابطه ارتباط دارد (پیلیج، لوتین و اریندل، ۲۰۰۵). اجتناب از روابط صمیمانه اثر زیان‌آوری بر سلامت عاطفی مثل تنهایی، انزوای عاطفی و پاسخ‌های ناموثر در مقابل استرس (دوی و ثلن^۱)، ۱۹۹۳، به نقل از وود، ۲۰۰۷) دارد. خانواده نخستین و موثرترین محیط را برای ایجاد روابط صمیمانه فراهم می‌آورد. یکی از عوامل بالقوه‌ی موثر بر صمیمیت، ادراک تعارض بین والدین است. تعارض بین والدین به عنوان عدم توافق والدین تعریف شده است و از ناسازگاری و اختلافات معمول ناشی می‌شود (بوهرلر و جرارد، ۲۰۰۲). تعارض بین والدین در دو نوع تعارض آشکار و نهان بررسی شده است. تعارض آشکار تحت عنوان رفتارهای خصمانه شناخته می‌شود و شامل جیغ زدن، توهین و بی-احترامی کردن می‌باشد. اثرات زیان‌آور اختلافات خانوادگی از موضوع‌های مهم جامعه‌شناسی خانواده به شمار می‌رود (بوهرلر و جرارد^۲، ۲۰۰۷؛ به نقل از خواجه‌نوری و هاشمی‌نیا، ۱۳۹۰). تحت مفهوم تعارض آشکار، خودکارآمدی مقابله با تعارض والدین و خودسرزشی در تعارض والدین را معرفی شده است (گریچ، سید و فینچام^۳، ۱۹۹۲). منظور از خودسرزشی این است که کودک خود را مسبب دعوا و درگیری والدین و مستحق سرزنش بداند و منظور از خودکارآمدی توانایی کودک در کنار آمدن با احساسات منفی خود در حین و پس از دعوی والدین و کمک به توقف دعوی والدین است. هینن، ساندرمن و اسپراگر (۲۰۰۹) از این ایده حمایت کردند که روابط و تجربیات اولیه افراد بر شکل دلبستگی و تجربیات بعدی زندگی آنها اثر دارد. آنها دریافتند که خاطرات دوران کودکی ۹۰ درصد از زنان با سبک دلبستگی آنان در بزرگسالی همبستگی دارد که می‌تواند رضایت از زندگی کلی را پیش-بینی کند. کیتوویتز (۲۰۰۷) نیز سبک دلبستگی را به عنوان میانجی احتمالی در رابطه متغیرهای پیوند والدین با فرزندان و ادراک از تعارض بین والدین با صمیمیت در روابط رومانیتیک مطرح کرده است. در مطالعه حاضر رابطه‌ی ادراک تعارض بین والدین با صمیمیت در رابطه رومانیتیک و مقایسه آن در دانشجویان دختر و پسر بررسی می‌شود.

روش پژوهش

شرکت کنندگان

جامعه آماری در این پژوهش شامل تمامی دانشجویان دانشگاه چمران اهواز که در نیمسال اول تحصیلی ۱۳۹۳ مشغول به تحصیل بودند، می‌باشد که از بین آنها ۱۶۴ نفر (۷۹ نفر پسر و ۸۵ دختر) به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده برای شرکت در پژوهش انتخاب شدند.

شیوه اجرا

پژوهش حاضر از نوع توصیفی- همبستگی است و داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌فزار SPSS و محاسبه‌ی شاخص‌های آمار توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون) مورد تحلیل قرار گرفتند.

¹. Doi & Thelen

². Buehler & Gerard

³. Grych, Seid & Fincham

ابزارهای پژوهش

مقیاس ادراک کودکان از تعارض بین والدین^۱

گریچ، سید و فینچام (۱۹۹۲)، مقیاس ادراک کودکان از تعارض بین والدین را که شامل ۴۷ ماده می‌باشد، تدوین کردند. در این پیوستار عدد ۱ برای "هرگز درست نیست" و عدد ۵ برای "همیشه درست است" در نظر گرفته می‌شود. در پژوهش حاضر از چهار بعد این مقیاس (خودکارآمدی مقابله در تعارض والدین، احساس تقصیر، شدت و فراوانی تعارض بین والدین) استفاده شده است. مورا، سانتوس، روچا، و ماتوس (۲۰۱۰) ضرایب آلفای کرونباخ را برای تمام خرده مقیاس‌های آن از ۰/۷۶ تا ۰/۹۲ محاسبه کردند. روایی آن را نیز از طریق تحلیل عامل تاییدی با حذف ۲ ماده از فرم ۴۹ ماده‌ای اولیه تایید نمود. در پژوهش حاضر نیز ضرایب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های مورد استفاده از ۰/۴۸ تا ۰/۷۷ و برای کل پرسشنامه ۰/۹۰ محاسبه گردید.

پرسشنامه سنجش شخصی از صمیمیت^۲

(تریالت^۳، ۱۹۹۸) پرسشنامه سنجش شخصی از صمیمیت را که شامل ۲۴ ماده و دو بعد رابطه رومانیتیک جنسی و غیرجنسی می‌باشد، تدوین کرد. پاسخ‌دهندگان نظر خود را در ارتباط با میزان صحیح یا غلط بودن هر ماده بر روی یک پیوستار پنج درجه‌ای لیکرت از ۱ برای کاملاً مخالف تا ۵ برای کاملاً موافق، گزارش می‌کنند. در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۷۱ به دست آمد که اعتبار این پرسشنامه را تایید می‌کند. نتایج تحلیل عامل تاییدی نیز روایی اکثر ماده‌های آن را تایید کرد و ماده‌های دارای بار عاملی پایین (زیر ۰/۳) جهت تحلیل مدل حذف شدند. در ضمن سازنده پرسشنامه نیز اعتبار آن را تایید کرده است.

یافته‌ها

میانگین، انحراف معیار و ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش مربوط به آزمودنی‌های دختر در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱. میانگین، انحراف معیار و ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش مربوط به آزمودنی‌های دختر

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	۱	۲	۳	۴
میزان تعارض	۳۲/۷۰۶۰	۷/۷۰۹۲۶	۱			
احساس تقصیر در تعارض بین والدین	۶/۱۰۸۲	۲/۶۰۹۰۷	۰/۵۰۳	۱		
خودکارآمدی مقابله	۱۴/۰۶۷۹	۴/۲۵۷۶۲	۰/۶۶۸	۰/۳۲۴	۱	
صمیمیت رومانیتیک	۳۴/۸۳۶۳	۵/۲۷۹۲۴	-۰/۱۳۱	-۰/۳۲۰	-۰/۱۲۸	۱

با توجه به جدول شماره ۱ در دختران، بین احساس تقصیر در تعارض بین والدین با صمیمیت رومانیتیک رابطه معنی‌دار وجود دارد. میانگین، انحراف معیار و ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش مربوط به آزمودنی‌های پسر در جدول ۱ آورده شده است.

^۱. The Children's Perception of Interparental Conflict Scale

^۲. Personal Assessment of Intimacy questionnaire

^۳. Theriault

جدول ۲. میانگین، انحراف معیار و ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش مربوط به آزمودنی های پسر

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	۱	۲	۳	۴
میزان تعارض	۳۲/۱۹۲۵	۵/۳۷۵۸۴	۱			
احساس تقصیر در تعارض بین والدین	۷/۲۷۷۷	۳/۴۳۹۵۴	۰/۷۱۸	۱		
خودکارآمدی مقابله	۱۳/۳۱۶۱	۳/۶۳۱۲۶	۰/۵۵۵	۰/۶۰۲	۱	
صمیمیت رومانیتیک	۳۰/۶۳۹۸	۵/۵۱۳۰۶	-۰/۱۷۶	-۰/۲۵۶	-۰/۵۱۸	۱

با توجه به جدول شماره ۲ در پسران، بین احساس تقصیر در تعارض بین والدین و خودکارآمدی مقابله با صمیمیت رومانیتیک رابطه بالا و معنی داری وجود دارد.

بحث

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه ی ادراک تعارض بین والدین با صمیمیت در رابطه رومانیتیک و مقایسه آن در دانشجویان دختر و پسر دانشگاه چمران اهواز می باشد. نتایج پژوهش نشان داد که در دختران، بین احساس تقصیر در تعارض بین والدین با صمیمیت رومانیتیک رابطه معنی دار وجود دارد. یعنی دخترانی که خود را مسبب دعوا و درگیری والدین و مستحق سرزنش بدانند، در زندگی مشترک خود در آینده از صمیمیت کمتری برخوردار هستند. علاوه بر این نتایج نشان داد در پسران، بین احساس تقصیر در تعارض بین والدین و خودکارآمدی مقابله با تعارض رابطه بالا و معنی داری وجود دارد. یعنی پسرانی که خود را مسبب دعوا و تعارض بین والدین بدانند و توانایی کمتری در کنار آمدن با احساسات منفی در حین و پس از دعوی والدین داشته باشند در زندگی مشترک خود، به گونه ای مناسب می توانند روابط صمیمانه ایجاد کرده و توسعه دهند. این یافته ها با پژوهش هایی که نشان دادند روابط و تجربیات اولیه افراد بر شکل دل بستگی و تجربیات بعدی زندگی آنها اثر دارد، هم سو بودند (هینن، ساندرمن و اسپراگر^۱، ۲۰۰۹). بعلاوه این یافته ها از نتایج کیتوویتز^۲ (۲۰۰۷) مبنی بر نقش میانجی سبک دل بستگی در رابطه متغیرهای پیوند والدین با فرزندان و ادراک از تعارض بین والدین با صمیمیت در روابط رومانیتیک، حمایت کردند. به طور کلی این پژوهش نشان داد وجود تعارض بین والدین به خودی خود پیش بین کاملی از مشکلات در روابط رومانیتیک بعدی نیست، بلکه برداشت افراد از تعارض بین والدین از جمله احساس تقصیر و خودکارآمدی مقابله می تواند بر صمیمیت رومانیتیک در دوره جوانی موثر باشد. با توجه به این پژوهش دریافتیم که خانواده، نخستین و موثرترین محیط را برای ایجاد روابط صمیمانه ایجاد می کند. با توجه به نقش صمیمیت در سازگاری روانی-اجتماعی و سلامت ذهنی و عاطفی بشر نیاز است پژوهش های بعدی سهم عوامل زمینه ای اولیه در تبیین هر یک از این ابعاد جنسی و غیرجنسی صمیمیت را به صورت جداگانه مورد بررسی و مقایسه قرار دهند. علاوه بر این نیاز است پژوهش های آتی همراه با استفاده از ابزارهای خودگزارشی، از سایر ابزارها در پژوهش نیز استفاده کنند تا نتایج معتبرتری بدست آید.

¹. Hinnen, Sanderman, & Sprangers

². Katowitz

منابع

- خواجه نوری، بیژن و هاشمی نیا، فاطمی (۱۳۹۰). رابطه تعارضات والدینی با بزهکاری. فصلنامه علمی-پژوهشی جامعه‌شناسی زنان، سال دوم، شماره دوم.
- واحدیان، مجتبی و حسینی خواه، نجمه (۱۳۹۰). مقایسه سبک‌های دلبستگی خلاقیت در دانشجویان دختر و پسر. ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، سال اول، شماره دوم، ۸۹-۱۰۹.
- Bowlby, J. (2005). *The making and breaking of affection bonds*. New York: Rutledge.
- Buehler, C., & Gerard, J. M. (2002). Marital conflict, ineffective parenting, and children's and adolescents' maladjustment. *Journal of Marriage and Family*, 64, 78-92.
- Hinnen, C., Sanderman, R., & Sprangers, M. A. G. (2009). Adult attachment as mediator between recollections of childhood and satisfaction With Life. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 16, 10-21.
- Katowitz, A. E. (2007). Family structures and adult romantic relationships. *Honors Projects*, 3.
- Sroufe, L. A., Egeland, B., Carlson, E., & Collins, W. A. (2005). *Placing early attachment experiences in developmental context*. In K. E. Grossmann, K. Grossmann, & E. Waters (Eds.), *Attachment from infancy to adulthood: The major longitudinal studies* (pp. 48-70). New York: Guilford Publications.
- Patrick, S., Sells, J. N., Giordano, F.G. & Tollerud, T. R. (2007). Intimacy, differentiation and personality satisfaction with life. *Clinical Psychology and Psychotherapy* 16, 10-21.
- Pielage, S., Luteijn, F., & Arrindell, W. (2005). Adult attachment, intimacy and psychological distress in a clinical and community sample. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 12, 455-464.
- Santos, O. R. A., Moura, Rocha, M., & Matos, P. M. (2010). Children's Perception of Interparental Conflict Scale (CPIC): Factor structure and invariance across adolescents and emerging adults. *International Journal of Testing*, 10, 364-382.
- Wood, E. (2007). *Parental bonding, adult romantic attachment, fear of intimacy, and cognitive distortions among child molesters*. Dissertation of Prepared for the Degree of Doctor of philosophy.